Հատը 3 եւ կէս ղրուշ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԻՆ
Սուրիա տար. 60 ֆր. [illegible]
Վեցամսեայ 35 » »
Արտասահմ. տրկ. 4 տոլար
Վեցամսեայ 2,50 »
Իրաք եւ Պարսկ. 1 անգլ. ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
1 ՅՈՒՆԻՍ 1927

Հասցէ՝ «AZTAG»
Journal Armenien
B. P. 587
Beyrouth—Liban

Ա. Տարի — Կը հրատարակուի Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը — Թիւ 25

Խմբագրական

ՓԱՐԻԶ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահ Պ. Տումերկի և արտաքին նախարար Պրիանի, Լոնտոն այցելութիւնը ամենանշանակալից դէպքը կը կազմէ ներկայիս քաղաքական աշխարհին մէջ: Բոլոր երկիրներու մամուլը մանրամասն նկարագրութիւնը կ'ընէ այն փառաւոր ընդունելութեան, որուն արժանացած են Անգլիոյ նշանաւոր հիւրերը:

Ամսոյս 16ին Վիքթօրիա կայարանը ոտք դրաւ Ֆրանսայի նախագահը, ուր իրեն կ'սպասէին Անգլիոյ բոլոր քաղաքական դէմքերը, գլխաւորութեամբ Ճորճ Թագաւորին: Աննախընթաց եղաւ անոնց անցնիլ հազարաւոր բազմութեան շարքերու մէջէն: Բոլոր թերթերը բարի գալուստ մաղթեցին ու ջատագովեցին ֆրանս-անգլիական համաձայնութեան մը կարևորութիւնը: «Թայմզ» նախապէս հաւաստած էր արդէն որ Պրիան Չէմպըրլէյն տեսակցութեան ընթացքին, առարկայ պիտի դառնան՝ երկու երկիրները յահուզող բոլոր խնդիրները: Իսկ այցելութեան յաջորդ օրը, Լոնտոնի արտաքին պաշտօնատունը հրատարակեց զեկոյց մը, ուր կ'ըսէ. «Պ. Պ. Պրիան Չէմպըրլէյն երկար տեսակցութիւն մը ունեցան և քննեցին միջազգային զանազան հարցեր: Անգամ մըն ալ հաստատեցին սերտ համաձայնութեան ամրութիւնը և աւելի ամրապնդելու անհրաժեշտութիւնը, Եւրոպայի համար»:

Հրատարակուած զեկոյցները, արտասանուած ճառերը, պարզ ցոյց կուտան որ այս այցելութիւնը քաղաքավարական ցոյց մը ըլլալէ շատ հեռու է, նոյնիսկ կարծիքներ կան որ նոր դարագլուխ մը պիտի բացուի Եւրոպայի համար՝ շնորհիւ կատարուած նոր բանակցութիւններուն:

Իր պատմական յուշերէն ճառով Անգլիոյ թագաւորը, ի պատիւ հիւրերուն տրուած ճաշկերոյթի ընթացքին, ի միջի այլոց ըսած է. «Աւելի քան 20 տարիէ ի վեր, իմ կառավարութեանս և Ֆրանսայի սերտ աշխատակցութիւնը աւելի մտերմական դարձած է: Հաշտութենէն ի վեր մեր հաւաքական ջանքերը լաւ արդիւնքներու յանգեցան: Դեռ շատ բան կայ ընելիք: Ինչպէս պատերազմի ատեն, այսուհետև ալ մեր երկիրները պիտի շարունակեն ձեռք ձեռքի տալ և միասին աշխատիլ խաղաղութեան համար»: Ճորճ Թագաւորի այս խօսքերուն պատասխանեց նախագահ Տումերկ, շեշտելով նոյն մտքերը, կանգ առնելով այն կէտին վրայ՝ «որ երկու երկիրներն է որ պիտի աշխատին պահպանել խաղաղութիւնը աշխարհը խնայելու համար նորանոր աղէտներէ»:

Դիւանագէտներու այցելութենէն ընթացքին ճառերը տեսակ մը զարդեր են և քօղեր թաքցնելու անոնց հետապնդուած իսկական նպատակը: Նոյնն է և այս պարագային: Բայց ինչ որ որոշ է և բացառաբար այս անգամուան համար կասկածէ դուրս, այն որ այս այցելութեան գլխաւոր նպատակն էր որոշ և վճռական համաձայնութեան մը գալ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ դէմ: Ծանօթ են առաջինին դէմ ձեռք առնուած խիստ միջոցները թէ Ֆրանսայի և թէ Անգլիոյ մէջ: Այլեւս ապացոյց եղած են այն եզրակացութեան որ սովետական ամէն կարգի ներկայացուցիչները՝ ինչ պիտակ ալ որ կրեն մէկ գործ կը հետապնդեն, խանգարել, յուզել ու քանդել: Լոնտոնի Արգօս հաւաքին խուզարկութիւնը տևած է 90 ժամ: Յարաբերութիւնները խզուած են Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջև: Մոսկուան սարսափած որ միևնոյն վերաբերմունքին կ'արժանանայ Փարիզի կողմէն, արտակարգ ճիգեր ի գործ կը դնէ Չիչերինի և Րաքովսքիի միջոցաւ որպէսզի Ֆրանսայի հետ յարաբերութիւնները չխզուին: Բայց կ'երևի թէ մետասաներորդ ժամու փորձեր են ասոնք, Լոնտոնը աւելի կանուխ շարժեցաւ և համաձայնութիւնը կատարուած իրողութիւն մըն է:

Իսկ Գերմանիոյ կապուած գլխաւոր խնդիրը զինաթափութեան և արևելեան սահմաններու ամրութեանց քանդումին ինչպէս նաև Ռենոսը պարպելու հարցերն են: Գերման մամուլը չի թաքցներ իր դժգոհութիւնը Պրիան Չէմպըրլէն տեսակցութեան առթիւ: Գերման սպաները նորէն կը մերժեն ճանչնալ դաշնակից սպաները՝ աչքերը անցնելու արևելեան ամրութեանց քանդումի աշխատանքները: Բայց յայտնի է որ այս տեսակցութենէն վերջ գերման ծայրայեղներու փետուրները պիտի սկսին իյնալ: Ռենոսը գրաւման տակ պահելու մասին Լոնտոնի տուած համաձայնութիւնը մեծապէս հակառակ է անոնց ձգտումներուն ուղղուած:

Գերմանական վտանգը Ֆրանսայի, իսկ ռուսականն ու Չինականը Անգլիոյ համար տեսական պատճառներ են և գլխաւոր շարժառիթները երկու երկիրներու գործակցութեան: Այս եզրակացութենէն կը բխի նաև այն լաւատեսութիւնը որ կը տիրէ ներկայիս Եւրոպայի խաղաղութեան շուրջ: Լոնտոնի համար միշտ ձեռնտու պիտի մնայ այն ուժը որ կը պահպանէ Եւրոպայի հաւասարակշռութիւնը: Իսկ Փարիզը պէտք ունի յենարանի մը պահելու համար իր դիրքը:

Երբ արդեօք այս երկու մեծ երկիրը սերտ համագործակցութեան պիտի գան նաև Մերձ. Արև. ճամբաներուն վրայ:

ՀԱԼԷՊԱՀԱՅ ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐ

ՃԱՀԻՃԸ

Ճահիճ. և արդէն հազիւ այս բառով կարելի կ'ըլլայ բնորոշել Հալէպի ազգային կեանքը:

Նորեկի մը համար դառն է յուսախաբութիւնը, մանաւանդ առաջին մակերեսային և վաղանցուկ այն տպաւորութենէն յետոյ որ մարդ կ'ունենայ ամէն քայլափոխին հանդիպելով հայերէն ցուցատախտակներու, հայ քահանայի փակեղներու և Պապէլֆարաճի մխորին մէջ հայ բարբառ լսելով:

Միջավայրը սահմանող այս երանգներուն մէջ ընդարձակ ճահիճն է որ կը տարածուի: կեանքի գոյութիւնը գորտերու կռկռոցով մը կը շեշտուի միայն...,

Հասարակական ոչ մէկ շարժում և ընդարձակ կարիքներու հանդէպ նախաձեռնարկ ոչ մէկ ոգի:

Ու երբ դիւրեխացութեամբ մը և կամ Ս. Մարտիրոսի? տօնին առթիւ հանդէս մը սարքուի, տոմսակաւոր առանձնաշնորհեալներու մուտքով մը կը սահմանափակուի արդէն:

Այս դառն անտարբերութեան դէմ սակայն կը խորհին լճի կատարեալ հանդարտութիւն ունեցած ըլլալ, ակադեմական ամուլ վիճաբանութեան մը ժամավաճառ ըլլալով և կամ ծրագրի մը պատրաստութեամբ զբաղուելով.. տաղաւարէ տաղաւար:

Մինչ ճահիճը կը ծաւալի արդէն և գարշահոտութիւնը տալու սպառնագին կը դառնայ:

Հայ իրականութեան մէջ աննախընթաց երևոյթներ տեղի կունենան. Րուհճի, Բուհճի, Շարաթական, և դեռ անոր ու պահեր որոնք եթէ իրենց սաղմնային վիճակին մէջ անկարելի ըլլայ մարել, վաղը Տէր Եփսուսի պատուէրով աչքերնին ցեցեբով հանող յիմարներու և կոյրերու համար բաւական ընդարձակ դարմանատուներու պէտք պիտի ունենանք:

Այս պարագային յանցանքին մեծագոյն բաժինը կիյնայ հայ կղերականութեան վրայ որուն գործունէութեան սահմանը դժբախտաբար կը կայանայ պատարագի մը մատուցման կամ քարոզի մը մէջ:

Հա՞րկ է յիշեցնել թէ մեզ չհետաքրքրեր Քրիստոսի նստած աւանակին սև կամ ճերմակ ըլլալը, անհրաժեշտը վերայիշեալ աղանդներու մէջ կամաւոր կուրութեան կամ ինքնասպանութեան դիմողներուն քրիստոնէութիւնը քարոզել և բարոյական սնանկութեան առաջքը առնելն է:

Գաղութներու շարքին ամէնէն անմխիթար երեւոյթը կը պարզէ Սուրիան, հակառակ իր թուական անհամեմատ առաւելութեան:

Անգա՛մ Յունաստանի ամենախեղճուկ արուարձաններուն մէջ թէ Պուլկար քաղաքներուն, հայ կեանքը միշտ և աւելի խառն է և միջավայրը անբախտաւորեալ հայկական որոշ և յատուկ դրոշմ ունի:

Ընդունինք որ Սուրիահայ այս հոծ զանգուածը, առաւելապէս միևնոյն շրջանէն, իր հետ բերած է իր միջավայրին ազդեցութիւնը, յամենայն դէպս սակայն ինչպէս միւս գաղութներուն, նման պէս և այստեղ նոր ու լաւագոյն միջավայր մը ստեղծելու և անոր մէջ պատրաստ ու դերը մտաւորական և երիտասարդութեան կը պատկանի:

Երբ անգլին միւս բոլոր գաղութներուն մէջ հայկական նոր և կենսունակ միջավայր է ստեղծուեր շնորհիւ այդ տարրին, հոս, նոյն այդ տարրը իր դատապարտելի անտարբերութեամբ, յանցանքին մեծագոյն բաժինը ունի: Այդ մեղքին գիտակցումը բաւական պիտի ըլլար ուշացած պարտականութեան մը լծուելու և լաւ է ուշ քան երբեք:

Ճահիճը կը խորանայ, խոնաւը վաղը նոր գեղեցկութիւններ պիտի աճի ու տղարտէ գուցէ:

Երեմեականները գորտերու կռկռոց են միայն ճահիճին մէջ:

Մաքրեցէք ճահիճը և հոն ինքնին պիտի ծլին շուշանները:

Հալէպ — Ե. ՍԻՄՈՆԻ

ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Կիրակի օր խուռներամ բազմութեան մը ներկայութեան ժողովրդային տան մէջ տօնուեցաւ հայ անկախութեան իններորդ տարեդարձը: Սրահը զարդարուած էր եռագոյներով և պատշաճ կերպով: Կը նախագահէր Պ. Վ. Իսքէնտէրեան, որ շեշտելով օրուան տօնին նշանակութիւնը հանդէսը բացաւ «Մեր Հայրենիք»ով որ բոլոր ժողովուրդը երգեց յոտնկայս:

Առաջին բանախօսն էր Պ. Արամ Սահակեան, իր պատմականը ընելով մայիս 28 ի աքթին և մեր ապրած հերոսական ոգորումներուն, ըլլալով որ շատ մը կէտերու մէջ մեր դարաւոր պատմութիւնն էր որ կրկնուեցաւ երէկ: Ան ըսաւ— հին օրերուն Մամիկոնեաններն էին հայրենական ոգիի արտայայտիչները, հայ անկախութեան առաջապահները, այսօր Դաշնակցականներն են: Զանազան վասակներն էին որ խոչընդոտ կ'ըլլային ու կ'ըլլան մինչև այսօր մեր ցեղային երազներու իրականացման: Ցաւալի է այս պարագան ու նկատուած իրողութիւն է որ բարոյական խաթարումը մեծ չափերու կը հասնի մեր մէջ երբ կորանցուցած կ'ըլլանք մեր անկախութիւնը. քննելով հայկական դատի ներկայ կացութիւնը բանախօսը գտաւ որ աւելի յուսատու է ան, որովհետև քիչ անգամ եղած է մեր պատմութեան ընթացքին որ հայութիւնը բացարձակ մեծամասնութեամբ խռնուած ըլլայ մայրենի հողին վրայ, ինչ որ է այսօր, և եթէ երբեք տարիներ առաջ Պերլինի դաշնագիրն էր, որ խանդավառութիւն կը ստեղծէր, հայկական նահանգներու հիմնական բարենորոգումներ երազել կուտար, այսօր Սեւրի դաշնագիրն է, Վիլսընեան սահմանները, հայկական անկախութեան գաղափարը որ առաջնորդ կը հանդիսանայ հայ երիտասարդութեան քայլերուն: Յիշելով նաև գեղեցիկ զուգադիպութիւն մը մեզ հիւրընկալող երկրի Լիբանանի հանրապետութեան տարեդարձը որ տօնուեցաւ երկու օր առաջ, յիշեց անունները Լիբանանի ազատագրութեան համար պատերազմի ընթացքին կախաղան բարձրացող արաբ մտաւորականներու, որոնք, ըսաւ, մեր սրտին մօտիկ են, ինչպէս են մեր հերոսները և երբ այսօր մեր յուզական խօսքը կ'ուղղենք մեր նահատակներու յիշատակին, չենք կրնար մոռնալ մեզ հիւրընկալող երկրին նահատակները:

Տիկ. Գէորգեանի դաշնակի վրայ նուագած գեղեցիկ կտորէն վերջ, արտասանեց Արմէն Անուշ Իսահակեանի «Հայաստանը»: Օր. Զաֆիրա Ապէլի մեներգէն վերջ արտասանեց Օր. Նէլի Ապէլ Վ. Գէորգեանի «Մայիս 28»ը:

Վերջին բանախօսն էր Պ. [illegible] դան Գէորգեան որը գեղեցիկ կեր[պով] պատկերացնելով հայ ժողովուրդի մէջ գտնուած թաքուն ուժերը, անոնց ունեցած առաքինութիւնները, որոնք հրաշալի կը պատճառեն օտարներուն անգամ, եզրակացուց որ հայ միտքը կրնայ ծաղկիլ միայն ազատ Հայաստանի մէջ, որուն պիտի ձգտինք ազգովին, ոյժ տալով ցեղին պաշտպանման և անկախութեան իրականացման բոլոր ազդակներուն: Այսպիսի տօները լաւ են, ոչինչ արժէք կունենան եթէ չի գիտնանք անոնց համապատասխան դասեր քաղել, եթէ չգիտնանք ուխտեր կատարել և հետևիլ մեր մեծ նահատակներու գացած ճամբային:

Հանդէսը փակուեցաւ Բամբ Որոտանով, խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ:

* *

Մայիս 28-ի առթիւ կիրակի օր շքեղ հանդէս մը կատարուեցաւ նաև Պէյրութի վրանաքաղաքի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ. կը նախագահէր կաթողիկոսական փոխանորդ Գեր. Եփրեմ Վրդ. Տօհմունի, որը քանի մը պատշաճ խօսքերէ վերջ կարգաւ խօսք տուաւ օրուան բանախօսներուն Պ. Պ. Դ. Տէր Զաւէնի, Միհրան Թումիկեանի և Եփրեմեանի: Երեք բանախօսներն ալ շատ գեղեցիկ կերպով վերլուծեցին օրուան նշանակութիւնը:

Քաղաք Ս. Նշան եկեղեցւոյ մէջ նաև պատրիարքական փոխանորդ Ծանըղեան Վարդապետ օրուան նշանակութիւնը բացատրող քարոզ մը խօսեցաւ:

Շաբաթ օր Մայիս 28-ի առթիւ փակ էին բոլոր հայ վարժարանները: Ուրախալի է տեսնել որ [illegible]

ՅՈԲԵԼԵԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Անցած կիրակի գիշեր, թատրոն Քիւրսալի մէջ, ի պատիւ դերասան Պ. Բ. Աբովեանի 25 ամեայ գործունէութեան, տեղի ունեցաւ յոբելեանական հանդէս մը: Թէպէտեւ ամբողջ օթեակները լեցուած էին, բայց դժբաղդաբար մաս մը պարապ աթոռներ կը տեսնուէին սրահին մէջ:

Առաջին անգամ ներկայացուեցաւ Պէպօ, տռամ-կատակերգութիւն 3 արար, որ ընդհանուր առմամբ անցաւ յաջող եւ հետաքրքիր: Պէպօի դերով բեմ եկաւ յոբելեարը եւ խաղաց մեծ ճարպիկութեամբ: Պ. Տիրան Անանեան, Արութինի դերով մեծ ընդունակութիւն ցոյց տուաւ. ան ճիշդ իր դերին մէջ էր: Պ. Արմէն-Անուշ Գիքօի դերը շատ յաջող խաղաց: Յաջող էին նաեւ Տիկ. Սրբուհի, Տիկ. Գանսկայա եւ Պ. Իսկէնտէրեան՝ իրենց դերերուն մէջ:

Հանդէսի առաջին մասը՝ ներկայացումը լմննալէն վերջ, յոբելեանական յանձնախումբին կողմէ Պ. Ղազար Զարդ համառօտ կերպով ներկաներուն ծանօթացուց յոբելեար Պ. Աբովեանի կենսագրութիւնը եւ ջատագովեց անոր 25 տարուան բեմական գործունէութիւնը: Պ. Զարդ Պէյրութի հայութեան նուէրը՝ արծաթ բաժակը, եւ ուրիշ զանազան նուէրներ, գրիչ, ժամացոյց, ծաղկեփունջեր եւայլն յանձնեց յոբելեարին, որ բեմ հրաւիրուած էր ոտնընդոստ ծափերու տեղատարափին մէջ:

[illegible] զանազան շրջաններէն եւ արտասահմանէն հասած շնորհաւորական հեռագիրները:

Վերջին խօսքը Պ. Աբովեանինն էր. ան բացատրելէ վերջ հայ դերասանի կեանքն ու դժուարութիւնները, յիշեց իր բեմական գործունէութեան ընթացքին ենթարկուած կարգ մը դժբախտ օրեր եւ շնորհակալութիւն յայտնեց թէ՛ յանձնախումբին եւ թէ ալ ներկաներուն:

Հանդէսը վերջացաւ կէս գիշերէն վերջ ժամը 1 30ին:

Ն.

[…]ԱՄՆԻՄՆԵՐԸ

1927, Մայիսի տաք օր մը, կէսօրէ վերջ ժամը չորսին ատենները երբ յոգնատանջ սրուած մը փախճանին մօտեցած՝ հանգստութեան պէտ հերր կ'երեւակայէի, հարկ անհրաժեշտ եղաւ, հիւանդ մը եւս քննելու. Միրով յօժարեցայ և իրան հրամցուցի նստարանը։ Առանց ժամանակ կորսնցնելու սկսայ հարցումներ ընել իր անհանգստութեան մասին, որոնց տրուած պատասխաններ, ախտի մը գոյութիւնը չի հերքէին ինծի։ Սկսայ երկար և մանրազնին քննութիւն մը անցընել։ Սակ հիւանդութեան մը հետքերը գտած չըլլալով, վերջացնելու վրայ էի քննութիւնս, երբ հիւանդին հագուստներուն մէջէն [illegible] և յաղթանակ, [illegible] ձեռքերով, [illegible] բունքներով. կարմիր [illegible] շարժուածութիւններով, ցցուած սուր ճերմակ ակռաներով, ճարպիկ սրաշարժ բազուկներով, հողաշատ թաթերու անմառուան զարգաց ծաղիկը, մարդոց հետ ապրող մակաբոյծ անասուններու ամենէն ճարպիկը, ամքուրը, և վեհանձը, ամենաքաջը, և զօրաւորը՝ Մեծապատիւ լուն։

Հիւանդս «Նէրբաթէնէ» ջղային հիւանդութիւնը ունէր. լուերու յատութեան հետքերը իր մորթին վրայ կը կրէր։ Անոնք իր հանգիստը և գիշերուան քունը խանգարած էին սրբազով. իր «նէրբասթէնիք»ի մնական արնութեան վրայ աւելցուցած էին իրենց կեանքի յատկանշական վազվռտուքներն և ցատկռտուքները, որով ա՛լ գերագրգռուած ջղայնութեամբ բժիշկին դուռը ձեռք առած էր։

Հիւանդս լու մը աւելի վարժ առած չըլլալու քրիստոնէական վեհ և բարձր զգացումով, բնազդային շարժումով մը, երբ հագուստներուն մէջ բանտարկեցի մակաբոյծ փախըստականը և քաղաքավարութեամբ խնդրեցի որ առանց ժամանակ կորսնցնելու հագուի, նոյն պահուն օգնականս պահապան կարգեցի [illegible], որպէսզի փախստականը իր աքսորման չի դառնայ։ Հիւանդս իր քովէս բաժնուելով, այդ ճարպիկ լուին դէմ հոլոթանքը արդէն դադրած էր, իհարկէ ան կ'ապրի դեռ, որովհետեւ ոգի ի բռին կը մաքառի իր անուշիկ կեանքը ազատելու համար։

Այդ սեւամորթ մակաբոյծին տեսքը ինծ [illegible] գաղափարներու զուգորդութիւն մը, որը [illegible] գիս բժշկական [illegible] գրասեղաններուն առջև, [illegible] միջոցներ և անոնց դերը մարդուն առողջապահական գործին մէջ՝ հիւանդութեանց փոխանցումին մէջ։

Միջատներու պատճառած վնասներն ու աւերները շատ մեծ եղած են։ Անոնք բնաջնջած են ցեղեր, տապալած են տէրութիւններ, գերագոյն քաղաքակրթութիւն վայլող երկիրներ և հարստութիւններ՝ անկումի և պարտութեան ենթարկած են։ Պատմութիւնը երբ հաւատարիմ արձագանգը անցեալի յիշատակներուն, կենդանի վկան է, այն իրողութեանց։ Եգիպտոսի Աստուածաշնչեան պատմութիւնը ամենահեռաւոր քրիստոնէական կը ներկայացնէ այդ մեծ և չքեղ [illegible] մը, բարակ յաջորդող միջատներու և ցողաններու յարձակումները, և անոնց պատճառած հիւանդութեանց և մահերու արհաւիրքը, որոնք ջլատեցին անոնց քաղաքական զօրութիւնը, թուլցուցին փառաւոր հայրենիք ու փառապաշտ թիւնը. յայն բացէն Իսրայէլին առջև յաւիտենապէս գոցուած «բանտին» և [illegible] դռները։

Գիտութիւնը այսօր կը դատապարտէ «Աղտոտապատիւ» ճանճը, «Զզուելաճեմ» ոջիլը, «Բուրումնաւէտ» մլուկը, (փատոյգը), «Արիւնգահատ» մժեղը, և «Մեծապատիւ» լուն, որովհետեւ անոնք մեղսակից են շատ մը հիւանդութեանց փոխանցումին և մարդոց մէջ տարածումին համար։

Ճանճը, ստեղծագործութեան ամենէն գարշելի, զզուելի, և աղտոտ մէջ. կը բնանայ մարմինին բոլոր մասերը թունաւոր միքրոպներու երամներով և իր ճամբուն վրայ կը ցանէ [illegible]։

Անհաւասարակ ճանճը «Թիֆոիտ», (պարատիֆ հուժմար) «Քոլէրա»ին, և «Տիզանթէրի»ի նման մեծ և կարեւոր հիւանդութիւններու փոխադրման ամենաազդու եղող միջոցն է։ [illegible] իր տան մէջ հիւրասիրուած ճանճերու [illegible] Տան մը մէջ ճանճերու չգոյութիւնը, մաքուր և [illegible] տան տիկնոջ մը ներկայութեան փաստն է։

Ստեղծագործութեան երկրորդ ամենաագեղ, զանգաղ, անտես և պղծելի արարածն է ոջիլը։ Ան չամչնար և չի խպնիր իր հիւրընկալին վրայէն, [illegible] գրգռիչ և [illegible] բլլալը։ Անոր [illegible] կարծես թէ մէկ տեսակը [illegible] պատուհաս չէր մարդուն, [illegible] տեսակներ [illegible] մարմինին [illegible] մէջ ապրելու յարմարցուցած է իր կեանքը։ Շատ բեղմնաւոր են անոնք և շուտ կաճին։ Երբ քիչ մը հաւասարութիւն գտնեն հիւրընկալին կ'ըսէ, հո՛ն կը նետեն «Տիֆիւս»ը և մեծ բնաջնջիչներ և գաղթականներ կը կազմեն, այսօրուան հիւրերը վաղուան տանտէրը կ'ըլլան, և զանոնք արտաքսել և բնաջնջել մեծ զոհողութիւններ կը պահանջեն։

Պուտտայական կրօնքը [illegible] միջատներ մեռցնելը, ըլլան անոնք մակաբոյծ կամ ոչ, հիւանդոտ կամ [illegible] Հանեբի և [illegible] մը կը պարզէ Պուտտայ քահանան, երբ ան կրօնական կատարեալ անձնանուէրով իր վրայէն ոջիլները ժողվելով, վերջին ծայր փափկութեամբ կը զետեղէ զանոնք քովի քարին վրայ, կրօնական մեծ պարտականութիւն մը կատարած [illegible]։ Ահա այդ ոջիլը, երբ ան ճամբայ կ'ելլէ դառնալու իր ծոցը վերադառնալու, և զայն արդէն վերադարձած տեսնելը, դառնանուած կ'ըլլայ [illegible] յաւիտենական [illegible] մը դժբախտութիւնը կը ներկայէ։

Ոջիլները կամբառանութիւն իրարացիօրէն «Թիֆիւս» (լէքէլի հումմա), «Ֆիէվր Ռ'գուրանթ» (հումմաք րաֆու), կոչուած երկու մեծ հիւանդութիւններու փոխանցող իբրեւ միակ միջոցը։ Այս երկու ախտերը մեծ պատերազմին օրով նախճիրներ գործեցին, հազարաւոր [illegible] և թանկագին կեանքեր գերեզման իջեցուցին։

Մլուկը (փատոյգը) երրորդ աղէտը մակաբոյծութեան, աղտոտ մակաբոյծ մըն է. ան մարդոց մօտ ապրող, [illegible] խոտաժանիկ չարագործ մըն է [illegible] բունի [illegible] և [illegible] Նման միջատի [illegible]։ [illegible] կը նախընտրէ իր [illegible] համար. [illegible] և անհանգիստ է [illegible] չարագործներուն համար, [illegible] լուսաւորութիւն և գիշերուան [illegible] ճամբուն վրայ կը ձերբակալուին և կը դատապարտուին։ Երկրաչափ [illegible] ամենամեծ [illegible] հեռաւորութիւնն է։ Իր [illegible] համար ճամբուն վրայ [illegible] անօթի կեանքին [illegible] երբ վերահասու կ'ըլլայ ան, կը փոխէ իր ճամբան, պատին ի վեր կը մագլցի դէպի ցեղունը և ուղղահայեաց վար կը ձգէ ինքզինքը, ճիշդ մարդուն [illegible] վրայ։ Շատ [illegible] և համբերատար [illegible] մըն է ան, օրերով և ամիսներով կը տոկայ անօթութեան և ծարաւի։ Մլուկը կը փոխանցէ եւրոպական «Ֆիէվր րէգուրանթ» կոչուած հիւանդութիւնը, որ յաճախադէպ է Ռուսիոյ մէջ, և ուրիշ տարածուած մեծ պատերազմի ատենը ուրիշ շատ մը երկիրներ։

ՏՕՔԹ. Ց. Դ. ՋԻԼԱԴԵԱՆ.

(Վերջը յաջորդով)

ՔԷԼԷԿԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՇՈՒՐՋ

Ատենէ մը ի վեր յօդուածներ կը տեսնենք Պոլսոյ թերթերուն մէջ Բարեգործականի Քէլէկեան Որբանոցին շուրջ՝ հրատարակութեան խնդրոյ։ Բոլորն ալ շատ սխալ կը նկարագրեն որբանոցի պատկերը։ Մեր թերթը մինչեւ հիմա տեղ չի տուաւ այդ գրութիւններուն, այն պատճառով որ անոնք ազգային շահերը վնասող կարգ մը խնդիրներ ալ կը գրգռէին։ Միւս կողմէ մենք աշխատած ենք կատարեալ իրողին դառնալ դէպքերուն։

Դժբաղդաբար մեր եզրակացութիւնը այն է որ խաղաղ մթնոլորտ մը չէ որ կը տիրէ որբանոցին մէջ։

Յօդուածագիրներէն մէկը գանգատելով տնօրէնին անվարչագիտութեան մասին, կեզրակացնէ.—

«Որբերը կ'այլասերին, արհեստաւոր տղաքը ենթարկուած են ամէն տեսակ ապականութեանց, իսկ տնօրէնը [illegible] կը հետապնդէ իր պաշտօնի մշակութեամբ, քան որբերու վիճակով։»

Ուրիշ մը, անդրադառնալով արձակուած պաշտօնեաներու խնդրին, կը գրէ.— «Գործէն ու որբանոցի շահէն աւելի անձնական քէնն ու ոխը պատճառ եղած է անոնց հեռացման, իսկ անոնց ճակատագրէն վերջ, մասնաւոր կերպով հանդերձապահին շուրջ տնօրէնին [illegible] յարկէն տարածուած լուրերը արդէն պէտք է նկատել այն մասին, որ յիշեալը դիմելով բարեգործականի Գահիրէի կեդրոնին քննութեան և արդարութեան պահանջած էր։»

Պէյրութի մասնաժողովը նկատի առնելով դիտողութիւնները տեղեկագրած է կեդրոնին։ Հեռացած պաշտօնեաները գոհացում չի տրուիր դատարանական, որոշած են դիմել դատարան, [illegible] պէտք բլլայ ազգային շահերու տեսակէտէն։

Երրորդ մը կը գրէ.— Հարիւրաւոր որբեր [illegible] ձեռագործներ (որոնց մանրամասնութիւններն ու գումարը [illegible] անուններն անգամ կը յիշէ) [illegible] և այս կերպով որբանոցին հասոյթը [illegible] պաշտօնէութեան [illegible] են։ [illegible] Նոյն ժամանակ բժիշկն ալ ըլլալու հանգամանքին, մահամերձ հիւանդներուն անգամ չի ուզեր նայիլ»

Մենք չարսունակելով հանդերձ մեր քննութիւնը, կարձանագրենք այս տեղեկութիւնները և կրապատենք, որ բարեգործականի կեդրոնը վճռական քայլերու ձեռնարկէ լուսաբանելու համար եղած քննադատութիւնները և աւելի նախանձելի վիճակի մը մէջ դնելու որբանոցը։

Մեր գաղութը յագնած է աւելորդ պայքարներէ և չուզեր նոր խնդիրներու և նոր վէճերու ականատես ըլլալ։

ՀԱՅԵՐԸ ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Սեւ Ծովու ռուսական ափերուն վրայ գտնուող հայ գաղթականներու մեծամասնութիւնը հաւաքուած է մասնաւորապէս Նովորոսիսկ քաղաքին և շրջականներուն մէջ, մօտ 1100 բանւորներ։ Միայն 600ը կաշխատին կրագիւոի գործարաններուն, միւսները ուանաղան աշխատանքներու մէջ։ Աշխատաւորներուն մեծ մասը գրել կարդալ չի գիտեր։ Ռուսերէն գիտցողները հազուագիւտ են։ Մեծամասնութիւնը արհեստ չէր բանուորներ են Պոլսէն ալ տնտարբեր են դէպի համայնավար կուսակցութիւնը։ Միայն Նովորոսիսկի հայերուն թիւն է 1500։

Հայ գիւղացիները խմբուած են Սոչիի շրջանը։ Անոնք գաղթած են Թրքահայաստանէն և մինչեւ վերջերս դատապարտուած էին նստակեացութեան։ Որովհետեւ հող չունենալով ստիպուած էին հող վարձել կալուածատէրերէն։ Կալուածատէրերը թոյլ չէին տար որ իրենց հողին վրայ շինէին տուներ, այգիներ և պարտէզներ։ Շարունակ տէր կը փոխէին վարձքով տրուած հողերը, այնպէս որ գիւղացիները կը ցրուէին, կամ փոքրիկ համախմբումներ միայն կրնային ստեղծել, իսկ իրենց տուները առժամանակեայ կառուցում մը ունէին։ Բոլորն ալ կը տառապին սակաւահողութենէ։

Գիւղացիները շատ կը հետաքրքրուին անտառներով, սակայն անոնց տրամադրուած անտառները կը գտնուին անմատչելի վայրերու մէջ, որ ճամբայ չունին։ Իսկ գիւղին մօտ գտնուած անտառներն ալ կառավարութիւնը ինք իւրացուցած է։

Գիւղական խորհուրդներու քարտուղարները ռուսեր են, որովհետեւ հայերը ռուսերէն չեն գիտեր։

Գիւղական դպրոցներու թիւն է 60, և երեխաներուն հարիւրէն 95ը կը յաճախէ դպրոց։

Պրիլինկովոյի շրջանին մէջ հայերը կը զբաղին ծխախոտ մշակութեամբ։

Երբ գիւղացին իր ծխախոտը կը բերէ պետական յանձնելու, գնահատիչ պաշտօնեան կը նայի գիւղացիին... հագուստին վրայ. եթէ լաւ հագուած է, ծխախոտն ալ լաւ է, եթէ պատառոտուած զգեստներ հագած է. ծխախոտն ալ չըրակ կը գնահատուի։ Առաջին, երկրորդ տեսակէ ծխախոտը կը գնահատուի հարուստ մշակողներու համար միայն։

Խրիմի հայերը կը զբաղին բանջարամշակութեամբ։ Բոլորն ալ գաղթած են Տրապիզոնէն։

Աստրախանի հայերը ունին եօթնամեայ վարժարան մը, ուր կը տրուին ներկայացումներ, սրանց չի յաճախեր ժողովուրդը։

Մայկոպի շրջանին մէջ, ուր 7—8 հազար հայեր կան, մեծ պահանջ կայ եօթնամեայ վարժարանի մը։ Գիւղացիները կը պահանջեն որ Սթուա կամ Խոյթա գիւղին մէջ նըւան երկրորդական վարժարան մը հիմնուի։ Նոյն շրջանին մէջ Սարաչկայի գիւղացիները վերջերս կորսուեր չեն գպրոց մը չինելու։ Արդէն սկսած են շինութեան, սակայն կը վախնան որ չեն կրնար վերջացնել, որովհետեւ գիւղացիները շատ աղքատ են։

Դրոզ'ի քաղաքը ունի 2000 է աւելի հայութիւն։

Կրասնոթար գիւղը ունի մարմնամարզական ակումբ մը, որուն անդամները 25 հոգի, երիկուններ կը հաւաքուին... խմելու համար։ Ցեղայ հայկութիւն ու կաբու։

ԹԻՒՐՔԻԱ

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐԸ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ

Ապտիւլ Համիտի ժառանգորդները թիւով քսան հոգի, անգլիական իտալական, ֆրանսական և յունական խառն դատարաններու առջև դատ բացած են յիշեալ կառավարութեանց դէմ։ Ժառանգորդները, Լօզանի դաշնագրի մասնաւոր տրամադրութեան վրայ յենլով, կը պահանջեն որ ժառանգորդներու վերադարձուին Ապտիւլ Համիտ ունեցած կալուածները որ կը գտնուին Պալքանեան երկիրներու, Միջագետքի, Պաղեստինի, Ափրիկեան Տրիպոլսի, Պէնկազիի և Սուրիոյ մէջ։

Այս կալուածները կը բաղկանան ընդարձակ դաշտերէ, ագարակներէ և հանքերէ։

Այս կալուածներուն ամենէն մեծ մասը կը գտնուի Յունաստանի մէջ, ուր, ըստ Թուրքեւելլէն վերջին համաձայնութեան, ճանչցուած է անհատներու իրաւունքը իրենց կալուածներուն վրայ։ Բայց որովհետեւ Ապտիւլ Համիտի ժառանգորդները փոխանակելի չեն, խնդիր չի կրնար ըլլալ Յունաստանի կալուածներու մասին։

Գալով Պալքանեան երկիրներու մէջ գտնուածներուն, անոնք պետական գանձերն սեփականութիւնը կը նկատուին և կառավարութեան տեսակէտը այն է որ իրեն վերադարձուին։

ԽԵՆԹԵՐԸ ԿԸ ՇԱՏՆԱՆ

Վերջերս անատօլուէն ամէն օր 3—4 խենթ կը ղրկուի Պոլիս։ Քաղաքապետութիւնը առողջապահական գործավարութենէն խնդրած է միջոցներ ձեռք առնել հիւանդներու Պոլիս առաքումը արգիլելու համար։ Նկատելով որ Պոլսոյ հիւանդանոցները լեցուած են։ Մասնաւորաբար Պաքըր գիւղի յիմարանոցը մինչեւ բերանը լեցուած է, Այս կացութեան առջեւ յիմարանոցի տնօրէնութիւնը կը ստիպուի հիւանդները ճամբել յիմարներուն տեղ բանալու համար։

ԿԵՂԾ ՓԱԹԹՈՑԱՒՈՐՆԵՐԸ

Պոլսոյ ոստիկանութիւնը ձերբակալած է կարգ մը կեղծ կրօնաւորներ, որոնք գլուխնին ահագինփաթթոցներ անցուցած յետին թաղերու մէջ իբրեւ կրօնաւորներ խաբած են բաւական պարզամիտներ և նիքեահներ կատարած։ Քննութիւններ կը կատարուին ձերբակալուածներու ուրիշ մեղսակիցներն ալ երեւան հանելու համար։

ԵՐԵՒԱՆԻ
ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵՆ
ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ
ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Երեւանի Ուղղագրական Յանձնաժողովը, լսելէ յետոյ չորս զեկուցաւողներ.— Հր. Աճառեան, Ա. Խաչատրեան, Գ. Ղափանցեան և Ս. Մալխասեան, հետեւեալ վերջնական տեղեկագիրը պատրաստած է.—

Ա. ԵՒՐՈՊ. e ՀՆՉՈՒՄԸ

1.— Բառասկզբում գրել է և ոչ ե, ինչպէս էլ, էութիւն, էդիսըն, էքսպէրտ։ (Կողմնակից չոսն էլ)։

2.— Բառի մէջ ձայնաւորից առաջ գրել է և ոչ եյ, ինչպէս բոլէական, Ժարգաբէութիւն, բէալական։ (Կողմնակից չորսն էլ)։

3.— Բառավերջին գրել է, ինչպէս՝ ժարգարէ, գէտէ։ (Կողմնակից Աճ. Ղափ. Մալխ. Հակառակ Խաչ.)։

4.— Բառի մէջ բաղաձայնից առաջ գրել ե, ինչպէս հանդեօ, հրաւեր, սեր, կետ։ (Կողմնակից չորսն էլ)

5.— Բայական թեքման ժամանակ հին եերը պահել, ինչպէս գիտեք, գիտեր, գիտցեք։ (Կողմնակից Ղափ. Մալ. Հակառակ Աճառ. Խաչ.)

Բ. ԵՒՐՈՊ. ye ՀՆՉՈՒՄԸ

6.— Բառասկզբում գրել ե, ոչ թէ յե, ինչպէս եօ, երկու, եզ։ (Կողմնակից չորսն էլ)

Գ. ԵՒՐՈՊ. o ՀՆՉՈՒՄԸ

7.— Բառասկզբում գրել օ և ոչ թէ ո, ինչպէս օգուտ, Օդ, օր։ (Կողմնակից չորսն էլ)։

8.— Բարդութեանց և ածանցմանց մէջ պահելով ստուգաբանական ճշտութիւնը գրել ո կամ օ, ինչպէս անօգուտ, անօրինել, միջօրէական, անողոք, անողորմ։ (Կողմնակից Խաչ, Ղափ. Մալ.։ Հակառակ Աճառ. գրել միշտ ո.)

9.— Բառամիջում գրել ո, ինչպէս Պողոս, կոչեկ, կուլերոն, կոոպերացիա։ (Կողմնակից չորսն էլ)

10.— Բառավերջում գրել ո, ինչպէս այո, Մկո, Սաքո։ (Կողմնակից չորսն էլ)

Դ. ԵՒՐՈՊ. ov ՀՆՉՈՒՄԸ

11.— Բառասկզբում գրել օվ. և ոչ թէ ով, ինչպէս օվկիանոս, օվ, օվանիա, օվր, օվրէստէս։ (Կողմնակից Աճառեան, հակառակ Ղափ. Խաչ. Մալ.)

12.— Ցանկական օմէգա տառը արտայայտել ո տառով բառամիջում և օ տառով բառասկզբում, և ոչ թէ ով, ինչպէս Թոմաս, Յոսէփ, Օտանաս, Օկիանոս։ (Կողմնակից Ղափանցեան, հակառակ Աճ. Խաչ. Մալ. համարում են լեզուական խնդիր)

Ե. ԵՒՐՈՊ. vo ՀՆՉՈՒՄԸ

13.— Բառասկզբում գրել ո ոչ թէ վո, ինչպէս որդի, որսորդ, Կողմնակից Ղափ. Աճ. Մալ. հակառակ Խաչ. առաջարկում է վո.(

Զ. ԵՒՐՈՊ. v ՀՆՉՈՒՄԸ

14.— Ամէն դէպքում գրել վ, և ոչ թէ մերթ ու մերթ ւ մերթ վ, ինչպէս ավագ, աղբիվ, տերեվ յօդված նվաստ։ (Կողմնակից չորսն էլ)

ԾԱՆՕԹ.— «եւ» փակագրի գործածութիւնն ընդունել —արեւելք տերեւ, (կողմնակից Աճառ. Մալ. Խաչ. հակառակ Ղափ. ընդունում է միայն շաղկապի մէջ։)

Է. ԵՒՐՈՊ uy (ույ) ՀՆՉՈՒՄԸ

15.— Ամէն դէպքում գրել ույ, ինչպէս բույս, կույս, քույր, և ոչ թէ բոյս, կոյս, քոյր։ Կողմնակից չորսն էլ)

ԾԱՆՕԹ.— ոյ գրութիւնը կարդալ միշտ oy ինչպէս կոյուղի գոյական։

Ը. «Ց» ԳՐԻ ՄԱՍԻՆ

16.— Ց գիրը բառասկզբում վերածել հ-ի, ինչպէս հարմար, հղի, Հուլիոս, Կողմնակից Աճ. Խաչ, հակառակ Ղափ. Մալ. պահել յ։)

17.— Բառասկզբում գեն գծել ամեն կարելի է, ինչպէս եա առաջ։ (Կողմնակից Ղափ. Մալ. Խաչ. հակառակ աճառեան. համարում է լեզուական խնդիր)

18.— Բառավերջում անձայն յ չգրել, ինչպէս վկա ծառա պաշտօնեա։ (կողմնակից չորսն էլ)

19.— Չգրել նաեւ ա և ի ձայնաւորներու միջև, ինչպէս վկաի, ագաին, (կողմնակից Խաչ. Մալ. հակառակ աճառ. Ղափ.։)

Թ. իւ

20.— Իւ գրութիւնը պահել անփոփոխ, ինչպէս միութիւն, թիւրք, գիւղ, և ոչ թէ միություն, թյուրք, գյուղ, (կողմնակից են չորսն էլ)

(Շարունակելի)

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՐԴ ԹԷ ԿԱՊԻԿ

Հունգարիոյ գիւղերէն Ապօնիի մէջ հարուստ հողագործ մը, Նանոս Աքսէյ, ունէր զաւակ մը որ... կապիկ էր։ Հողագործը ունեցած է չորս զաւակ և չորսն ալ ծնած են հրէշային կերպարանքով։ Վերջինը, Անտոր Աքսէյ, ճիշդ կապիկի կը նմանէր։ Վիզ չունէր, կարծես գլուխը մխրճուած ըլլայ ուսերուն։ Ամբողջ մարմինը ծածկուած էր սև աղուամազով, մինչև հինգ տարեկան դառնալը, զայն մեծցուց թաքստոցի մը մէջ։ Յետոյ բանտարկեց ախոռին մէջ, որուն պատերէն կախուած էին շղթաներ։ Եւ շղթայակապ կապիկը եղաւ 29 տարեկան։ Անկուշտ ախորժակ մը ունէր, կուտէր ամէն բան, մանաւանդ առուոյտ։

Առտու մը մարդ կապիկը փախաւ բանտէն և գնաց մօտակայ քաղաքը, ուր տօնավաճառ կար։ Երբ մարդիկ տեսան մարդ մը որ մերկ էր և մազով ծածկուած, ապշահարեցան, յետոյ հալածեցին։ Կապիկը մագլցեցաւ ծառի մը վրայ։ Հազիւ ոստիկանութիւնը և հազար նեղութեամբ յաջողեցաւ զայն կապել։

Նոյն պահուն կը հասնէր նաև կապիկին հայրը, որ վանդակի մը մէջ դրած տարաւ Պուտափեշդ, բժիշկներուն։ Անհագին բազմութիւն մը շրջապատեց կառքը, ուր վանդակի մը մէջ կապիկը, կատաղութենէն կը մռնչէր։ Մաճար գիւղացին վանդակէն հանեց իր տղան... և ներկայացուց բժիշկներուն։ Բժիշկները քննելով գտան որ կապիկը կը նմանէր ճիշդ մարդկային կազմին, միայն թէ ճակատ չունի, հազիւ մատ մը տեղ, իսկ թեւերը չափազանց երկայն են, և կը քալէ 4 ոտքով։

Չի կրնար խօսիլ և բնաւ խելք չունի։

Վերջապէս ներկայացաւ կենդանի խաղցնող մը, որ պայմանագրութիւն կնքեց կապիկին հօրը հետ ցուցադրութեան տանելու համար զայն ուր որ ուզէր։ Ամսական տասը միլիոն քուրոն հօրը, ձեռք մը զգեստ և զոյգ մը կօշիկ, կապիկին համար։ Սակայն կապիկը չուզեց հագնիլ և տէրը վտանգեցաւ։

Կապիկը միայն ընձակ մը փաթթած է առջևը և քաղաքէ քաղաք ցուցադրուելու և խաղալու ելած է հիմա։

Այսօր 34 տարեկան է։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ՔԱՐ ԿԸ ՏԵՂԱՅ

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ ժամանակէ մը ի վեր, Գոնիայի մէջ գիշերները քաղաքին կարգ մը թաղերուն վրայ քար կը տեղայ եղեր։ Ըստ ժողովրդի բացատրութեան, մօտակայ գերեզմանատան մէջ թաղուած սուրբն է որ կը նետէ քարերը։

Ասկէ առաջ ալ, գիշեր ատեններ բու մը յարձակելով Գոնիացիներու վրայ, անոնց գլխարկները առնելով կը փախչի եղեր...։

Ինչ մեծ յառաջդիմութիւն Թիւրք ուղեղին մէջ...։

ՔԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԱՆԱՏԱ ԻՐ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ

Օթթավա.— Նախարարապետը դիտել տուաւ թէ, առեւտրական համաձայնութեան ջնջումը երբէք Ռուսիոյ հետ առեւտուրի դադարում չի նշանակեր, միայն թէ այս համաձայնութեամբ Ռուս առեւտրական առաքելութեան տրուած դիւանագիտական առանձնաշնորհներու վերջ կը տրուին։ Ռուս առաքելութեան պետը Պ. Կէրիսս յայտնեց թէ, առեւտրական համաձայնութեան ջնջումը պատճառ է թէ ինք չեղեալ նկատէ 4000 զանազան ձիեր գնելու համար վերջերս կնքուած համաձայնագիրը. կը կարծուի թէ առաքելութիւնը իր գործերը պիտի վերջացնէ մինչեւ 6 ամիս ու պիտի հեռանայ Գանատայէն։

ԳԱՆԱՏԱ ԵՒՍ ՎԵՐՋ ԿԸ ԴՆԷ 1921Ի ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ

Օթթավա.— Գանատայի կառավարութիւնը որոշեց 1921ին Ռուսիոյ հետ կնքուած առեւտրական դաշնագրին վերջ դնել։ Նախարարապետը բացատրեց թէ ըստ կառավարութեան ձեռք ձըգած տեղեկութեանց, պոլշեւիկները կործանարար պրոպականտէ չեն լքած թէեւ, սակայն համաձայնութեան որոշ յօդուածներ չեն յարգուած անոնց կողմէ։

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ ԿԸ ԽՕՍԻ

Հռոմ 28 մայիս.— Ներքին պիւտճէին վիճաբանութեան առթիւ, Պ. Մուսոլինի յայտնեց թէ բոլոր ճիգեր ի գործ կը դրուին աւելցնելու համար Իտալիոյ բնակչութիւնը։ Ան կրկնեց Պրեների սահմաններուն վերաբերեալ իր յայտարարութիւնները եւ յայտնեց թէ այդ սահմանները եթէ հարկ ըլլայ պատերազմով պիտի պաշտպանուին նոյն իսկ հարիւրաւոր միլիոն գերմաններու դէմ։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Նիւ—Եորք.— Թերթերու խմբագրականներէն կը հետեւցուի թէ ամբողջ հանրային կարծիքը միաձայնութեամբ կը գնահատէ Պոլտուինի Սովիէթներու հանդէպ բռնած դիրքը։ Առհասարակ հոս հաւատք կ'ընծայուի Պոլտուինի կողմէ ձեւակերպուած ամբաստանութիւններուն եւ թերթերը չափազանց գոհ են թէ միացեալ Նահանգները երբէք չճանչցան Սովիէթները։ Պետական պաշտօնատան դիրքը ճշդել դեռ կարելի չէ, սակայն դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը հաւաստուի թէ, անգլիական կառավարութեան կողմէ եղած խուզարկութիւններու ընթացքին ձեռք բերուած քանի մը տեղեկութիւններ պետական պաշտօնատան պաշտօնեաներու սեփականութիւն դարձած է, եւ անոնք այժմ մանրակրկիտ քննութեան կ'ենթարկուին ամերիկեան կառավարութեան կողմէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ ՄԸ ԵՒՍ

Լոնտոն 30 մայիս.— Սովիէթական կառավարութեան ուղղուած անգլիական վերջին յիշատակագիրը կը պահանջէ առեւտրական պատուիրակութեան անմիջական մեկնումը, միայն պատուիրակութեան մի քանի անդամները պիտի կրնան որոշ ժամանակ մը եւս Լոնտոն մնալ առեւտրական օրինաւոր յարաբերութիւնները հեշտացնելու համար։ Համայնավար գործակատարը մինչեւ տասը օր պէտք է հեռանայ Անգլիայէն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒՍ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ՁԵՌՔ ԿԱՌՆԷ

Լէնինկրատ 30 մայիս.— Անգլիական նաւերուն արգիլուեցաւ Ռուսիոյ նաւահանգիստները մտնել։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ ԶՕՐԱՇԱՐԺ ՉԿԱՅ

Քէօնիգսպերգ 30 մայիս.— Ռուսիոյ մէջ մասնակի զօրաշարժի մը լուրը անհիմն է։

ՉԻՉԵՐԻՆ ԿԸ ՃԱՄԲՈՐԴԷ

Պերլին 30 մայիս.— Չիչերին հոս հասաւ։

ՌՈՔՖԷԼԼԸՐԻ ՄԵԿ ՆՈՒԷՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

Բարիզ 28 մայիս.— Ռոքֆէլլըր 40 միլիոնի նուէր մը ըրաւ Ֆրանսայի պատմական յիշատակարաններուն պահպանման համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ…

Ռեւալ 30 մայիս.— Թերթերը կը գրեն թէ Էսթօնիոյ կառավարութիւնը պատերազմական վիճակ յայտարարած է։

ԲԱՐԻԶԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ԴՊՐՈՑԻՆ ՄԷՋ

Թուէն 30 մայիս.— Մարաչալ Ֆոշ Բարիզի գեղարուեստից դպրոցին պատերազմական խաչ նուիրեց ի ներկայութեան հանրապետութեան նախագահ Պ. Տումերկի։

ՄԵԾ ԽՐԱԽՃԱՆՔՆԵՐ ՌԵՄՍԻ ՄԷՋ

Ռէմս 28 մայիս.— Մեծ հանդէսներ տեղի ունեցան ի ներկայութեան դիւանագիտական բազմաթիւ անձնաւորութիւններու, մայր եկեղեցիի փառաւոր բացումին առթիւ։

ՍԱՒԱՌՆՈՐԴ ԼԻՆՏՊԵՐԿ ՖՐԱՆՍ. ԾԵՐԱԿՈՅՏԻՆ ԱՌՋԵՒ

Բարիզ 28 մայիս.— Սաւառնորդ Լինտպէրկ որ 33,30 ժամուան մէջ Ատլանտեանը կտրելով Նիւ—Եորքէն Բարիզ հասաւ, ընդունուեցաւ Ֆրանսական ծերակոյտին կողմէ։

ԱՆԳԼԻԱ ԻՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԽԶԷ ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԵՏ

Լոնտոն 28 մայիս.— Համայնքներու տան մէջ Պ. Չէմպըրլէն տեղեկութիւններ տուաւ 1923էն ի վեր Չինաստանի մէջ Պոլշեւիկներու ունեցած գործունէութեան մասին։ Ան յայտնեց թէ երրորդ միջազգայնականի գործադիր կոմիտէն հրահանգներ խրկած է Չին համայնավարներու օտար պետութեան կայսերապաշտ քաղաքականութեան դէմ՝ լուրջ հարուածներ հասցնելու համար։ Ան ամբաստանեց համայնավարները, որպէս Շանկայի եւ Քանթոնի խառնակութեանց միակ դրդիչը, եւ որպէս Ճաբոնի յեղափոխական կազմակերպութեան դրամ հայթայթող։

Կառավարութիւնը Սովիէթներու հետ իր յարաբերութիւնները պահեց մինչեւ որ սա խաբէութեան փոխուի։

Լոյտ Ճորճ ընդունելով հանդերձ որ Սովիէթները յարգած չեն իրենց յանձնառութիւնները, ան կարծիքը յայտնեց թէ խզումը անժամանակ է, վախնալով որ մի գուցէ Սովիէթները սաստկացնեն հակաանգլիական պրոպականտը։ Համայնքներու պալատը 118ի դէմ 387 ձայնով խզումի նպաստաւոր արտայայտուեցաւ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ ՄԸ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՏԱԿ

Ապտէլ Քատէր փողոցին մէջ, թիւ 2399 ինքնաշարժը զարնուեցաւ 18 տարեկան պատանիի մը, որ ծանր վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Իր հիւանդանոց փոխադրուելէն մէկ օր վերջ խեղճը մեռաւ վէրքերուն ծանրութեան հետեւանքով։ Իր մահուընէ վերջ միայն կարելի եղաւ ստուգել անոր ինքնութիւնը, որ հայ մըն է եւ կը կոչուի Բաքէն Երեցեան։ Շոֆէօրը անգլիացի Սիտնէյ Գովայնէյ չէ ձերբակալուած։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Անցեալ շաբաթ Եգիպտոսէն քաղաքս ժամանեց գրագիտուհի Տիկին Սիրան Զարիֆեան-Մարգարեան, որ շուտով պիտի սկսի աշխատակցիլ մեր թերթին։

Բարի գալուստ կը մաղթենք։

ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՐԱՄ

Սաիտ Պուէզզի Ֆրունզէպէկի անտառին մէջ երբ կը պտըտէր գեղեցիկ ընկերուհիի մը հետ, կռիւի բռնուեցաւ Մխայէլ Նաջուպէքի հետ, զոր ան ուսէն ծանր կերպով վիրաւորեց դաշոյնի մէկ հարուածով։ Պէյրութի շրջանի հրամանատար հարիւրապետ Տասսա որ տեղւոյն վրայ կը գտնուէր, ձերբակալեց ոճրագործը եւ ոստիկանութեան յանձնեց։ Նաջուպէք հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

ԿՌԻՒ ԷՇՐԷՖԻԷԻ ՄԷՋ

Էշրէֆիէի թաղին մէջ մսավաճառ Թուֆիք Արամնի վէճի բռնուեցաւ իր հօր եղբօր որդին Նիգոլա Արամունիի հետ եւ վիճելին վրայ պարպեց ատրճանակի երկու հարուածներ, գնդակներէն մին վրիպեցաւ, իսկ երկրորդ գնդակը մխուեցաւ Նիգոլայի աջ ոտքին մէջ։ Դրացիները որ վրայ հասան կրցան յանցաւորը զինաթափ ընել, որ հետեւեալ օրը ձերբակալուեցաւ։

ՀՐՈՍԱԿ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ՏՐՈՒՊԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ՀԱՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ոստիկանութիւնը ամիսներէ ի վեր կը փնտռէր հռչակաւոր հրոսակ Մուհամմէտ Տրուպին եւ իր ընկերը։ Հոմսի ընդհանուր ապահովութեան պետ Պ. Շարպօնիէ կրցաւ անցեալ օր զանոնք պաշարել քաղաքին արուարձանի տուներէն մէկուն մէջ։ Հրոսակները երկար ատեն հրացանով եւ ձեռնառումբերով դիմադրեցին, սակայն տունը պաշարող Չէրքէզ կամաւորները, որոնց կ'օգնէին նաեւ տեղական ոստիկանները, կրցան երկու չարագործները վերջնականապէս մատնել եւ մեռցնել, կռիւներու ընթացքին սպաննուած է Չէրքէզ կամաւոր մը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱԶԴԱԿ»Ի — ԹԻՒ 1

ՀԱՅԵՐԸ ԱՆՏԻՈՔԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՊԱՏՄԱԳՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Գրեց Ա. ԼԷՅԼԱՆԻ

Ձօն՝ իմ թանկագին ընկերոջս, Անտիոքի հայ երեսփոխան Նարեկ Աբրահամեանին։

Այս օրերուն, երբ Սուրիահայ գաղութը ուժեղացնելու հարցը հրապարակի վրայ է և երբ տեղական (արաբ մամուլին որոշ մէկ մասը նիզակ կը ճօճէ մեր ու մեր բոլոր իրաւունքներուն դէմ Սուրիոյ համար խորթ ու անբաղձալի տարր մը հռչակելով զմեզ, շահեկանութենէ զուրկ չեմ նկատեր գէթ թռուցիկ ակնարկ մը նետել Անտիոքի շրջանին մէջ դարերէ ի վեր ապրող հայ ժողովուրդի անցեալին ու ներկային վրայ։

Տարիներ առաջ, գրախօսական մէկ յօդուածաշարքիս մէջ(*), պնդած էի, թէ Հայերը անպակաս եղած են Անտիոքի շրջանէն՝ Մեծն Տիգրանի դէպի Միջերկրականի ափերը կատարած նուաճողական արշաւանքներէն ի վեր, ու թերեւս անկէ ալ առաջ։ Այդ կարծիքս (զոր չ'ուզեր չափազանց յանդուգն նկատեցին՝ պատմական որոշ աղբիւրներէ զուրկ ըլլալը պատրուակելով) ինծի համար հետզհետէ հաստատ համոզումի վերածուեցաւ, երբ փորձեցի ուսումնասիրութեան լոյսով ծանօթանալ այն տնտեսական, քաղաքական և հասարակական պայմաններուն որոնց մէջ կ'ապրէր Հայաստանը նախաքրիստոնէական դարերու ընթացքին։

Ամէն անգամ որ Հայերը, ինչպէս ուրիշ դրացի ցեղեր, բարգաւաճելով նեղ զգացած են իրենց երկրի սահմանները, ամէն անգամ որ անտեսական պարագաներ հարկադրած են զիրենք ազատ անցք բանալ դէպի «մեծ ծով» այսինքն՝ դէպի Միջերկրական, քալած են Անտիոքի վրայ։

Եպիփանը հետեւեալ կերպով կը պատմէ Սելեւկիացիներու այդ հոյակապ մայրաքաղաքին առաջին գրաւումը Հայերու կողմէ.

«Յետ մեռանելոյ Աղեքսանդրի Մակեդոնացւոյ զօրացեալ եղեն Հայկազունքն տիրելով բազում ազգաց և ազանց. և երեւեցաւ ի մէջ նոցա Արշակ քաջն՝ յորդւոյն Թաբէթեանց. ո՛ն անդր, և մեծաւ յաղթութեամբ և սաստիկ պատերազմաւ, բազում և Ասքանազեան զօրօք բազմեայ ընթանկալ արքայն Անտիոքայ՝ զԱնտիոքոս, և սպան զնա սրով իւրով, և առ զմեծն Անտիոք և զԲաբելոն, ո՛ն իսկ՝ և զաշխարհն ամենայնիւ, զկղզիս որ ի ծովս և տիրելով համայնից ի կամս բարձրելոյն Աստուծոյ, որ կացոյց զնա թագաւոր ամենայն ազգաց և ազանց. նա և զորդիս նորա յետ մահուան նորա՝ զամս բազումս»(*)։

Արտաշէս Աշխարհակալը չբաւականացաւ «երկու ծովերուն միջև գտնուող ցամաքով». ան Միջերկրական ծովուն տիրապետելով փորձեց ամբողջ Արեւմուտքն իր ծառայութեան տակ առնել. «Բայց Արտաշիսի նուաճեալ զցամաքս միջոցաց ծովուցն երկոցունց, լնու զՈվկիանոս (Միջերկրական ծով, Ա. Լ.) բազմութեամբ նաւուց, ծառայեցուցանել կամենալով զբոլոր արեւմուտս։

եալ ի Հռովմ, ոչ ոք ընդդիմանայ նմա հզօրապէս»(**)։

Քանզի մեծ յոյզք խռովութեան եղ-

Իսկ Արքայից Արքայ Մեծն Տիգրանը իր քաղաքական և զինուորական յանդուգն ծրագիրները կարենալ իրագործելու համար՝ անհրաժեշտ նկատեց գրաւել Անտիոքը, որ իր բնակավայրն եղաւ երկար տարիներ։

Ըստ իս, անկարելի է որ այդ գրաւումներու ընթացքին Հայեր հաստատուած չըլլային Անտիոք կամ շրջակաները։

Բացի այդ՝ Հայերը սովորութիւն ըրած էին գաղութներ կազմելու մայրաքաղաքներու մէջ այն երկիրներուն, որոնց տիրապետութեան տակ կը մնար Հայաստանը։

«Դրացի ըլլալով մեծ կայսրութիւններու, կը գրէ Ժագ տը Մորկան, միշտ ենթարկուելով անոնց ազդեցութեան և յաճախ նաև անոնց կամքին, Հայերը ստիպուեցան իրենց պատմութեան սկիզբէն իսկ կարեւոր գաղութներ պահել այն կեդրոններուն մէջ, որոնցմէ շատ սպառնալիքներ և դժբաղդաբար նաև շատ երկնցներ ունէին։ Կիւրոսի ժամանակէն ի վեր, այս վեհապետը պարսկական տիրապետութիւնը ամբող[ջ]

Ասիոյ պարտադրելէն յետոյ, Հայկի որդիները, անտարակոյս տեղ բռնեցին Արքայից Արքայի արքունիքին մէջ, և Արարատի երկիրներու իշխաններուն միջև՝ կային, որ Achéménideներու ոսկիով կաշառուած՝ կը ծառայէին Պարսկաստանի՝ հայրենիքի շահերուն դէմ։ Հայ իշխան մըն է, Տատարսէսը(?), որուն Դարեհը պաշտօնականութիւն տուաւ խնդրելու իր կայսրութեան հիւսիսային նահանգներուն ապստամբութիւնը, մինչ ինքը զբաղած էր Բաբելոնի պաշարումով։ Այս մէկ դէպքը, որուն ծանօթ ենք նոյնինքն Դարեհի դրած պատմուածքէն, ցոյց կուտայ որ Արքայից Արքային մօտ դայութիւն ունէր զօրաւոր և վեհապետին վստահութիւնը վայելող հայ գաղութ մը։

«Նոյնը պատահեցաւ անպայմանաբար Ասիոյ Մակեդոնական գրաւումէն յետոյ. որովհետև, չորրորդ դարու վերջերը (մեր թուականէն առաջ), հայ անուններ կ'երևին շարքին մէջ այն իշխաններուն, որոնց Հայաստանի կառավարութիւնը վստահուեցաւ. Ու…

(*) «Յուսաբեր», Զ. Տարի (1921)

(*) Հ. Գ. Ալիշան, Հայապատում, հատուած 22 (ըստ Եպիփանի), էջ 31։

(**) Մ. Խորենացի, Բ. Ժգ.

ԽԱՉԻՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ

Հալէպի մէջ Ազգերու դաշնակցութեան զօմիսէր Միս Նիփ, որ մեծ ծառայութիւններ մատուցած է մեր ազգին հանդէպ, բրիտական հարիւրներ հայ կիներ ազատելով. վերջերս Տանիմարքայի վեհ. թագաւորին կողմէ արժանացած է արժանիքի ոսկի մետալի. մեր շնորհաւորութիւնները հայասէր օրիորդին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԵՂԾՈՒՄՆԵՐԸ ՔՆՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ելեւմտական քննիչ Պ. Մուլյառ եւ Բահուր, որ պաշտօն ունին հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան զեղծումները քննելու, արդէն իրենց գործին ձեռնարկած են: Ցիրերը նախ պիտի քննեն հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ ելեւմտական նախարարութեան յանձնուած կէտ թղթածրարները։ Կը կարծուի թէ այս քննութիւնը մի քանի ամիսներու պիտի կարօտի։

ՇՔԵՂ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

5 ՅՈՒՆԻՍ՝ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ ՃԻՇԴ ԺԱՄԸ 830ԻՆ

Y.W.C.A. ի հէմքի սրահին մէջ (Ֆարանսիզիա կայարանին մօտ Rue st. Michel) Y.W.C.A. ի աղջկանց կողմէ, ի նպաստ ընկերութեան հէմքի մասնաճիւղին

ԿԸ ԲԵՄԱԴՐՈՒԻ

ԱՆՄԱՀՆ ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆԻ

ԱՆԴՐԻՒԹՍ ԿՈՅՍԸ

ՈՒ ԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 5 ԱՐԱՐ

ԵՒ

ԵՐԿՈՒ ԽՈՒԼԵՐ

ԾԻԾԱՂԱՇԱՐԺ ԶԱՒԵՇՏԱԽԱՂԸ

Միջնորդներէն պիտի նուագէ Մ. Ա.-Ռ. Ը.-ի նուագախումբը

Հիւրանոց Օթէլ Պաղտատ

ՊԷՅՐՈՒԹ ՆՍԻԱՀԱՆԳՍՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԻՑ

Ելեքտրականութեամբ լուսաւորուած և օր կարասիներով ծովահայեաց սենեակներ, մատչելի գիներ, լաւ սպասարկութիւն, տաք և պաղ ջուրի բաղնիք և ընտանեկան մասնաւոր բաժիններ։ Նաև դիւրութիւններ կ'ընծայէ ճամբորդներու, կը հայթայթէ նաւային տոմսեր և կ'առաջնորդէ մինչև նաւ։

Տէր և Տնօրէն

ՍՏԵՓԱՆ ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՉՔԸ ԼՈՅՍ

ՇԻՔ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ

Երկու տարի, Պրանսա, մասնաւոր նորաձեւութեանց դասընթացքին հետեւելով իւրացնելէ վերջ կանանց և տղոց ամէն մօտայի հագուստներու պատրաստութիւնը. Յ. ՇԻԱԳԵԱՆ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատուած Րիւ Կուռօ, Դեղարանի Միսքին նիւս կից, Թիւ 120 խանութը։

Կ'երաշխաւորենք զոհ ձգել յաճախորդները։ Մէկ անգամ միայն փորձեցէք։

Կուզէ՞ք եղանակի յարմար ճաշակաւոր հագուստներ ունենալ, դիմեցէ՛ք

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ եւ ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ — ՍՈՒԳ ՍԸՐՍՕՔ ԹԻՒ 15 —

Ուր պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձև հագուստներ, թէ պատրաստ և թէ չափի վրայ։

Կերպասեղէնի և քթանի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով։

Ունի նաև շապկագործութեան ճիւղը, ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

ՄԱՄԼՈՅ ՏԱԿ Է ԵՒ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ

ԳՐԱԿԱՆ ԳՈՀԱՐՆԵՐ

Որ կը բովանդակէ հայ ամենաստուգանգաւոր եւ ծանօթ գրողներու աշխատակցութիւնները, Գին 15 Ս. Դ.

Դիմել «ԱԶԴԱԿ» ի խմբագրութեան։

ՔԻՒՐՍԱԱԼ

ԾՈՎԱՀԱՅԵԱՑ ԵՒ ՕԴԱՍՈՒՆ ՄԻԱԿ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԻՒՔՍ

ԹԱՏՐՈՆ - ՍՐՃԱՐԱՆ - ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

ԿԸ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԷ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ ԵՒ ԶՈՎԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ ԽԻՍՏ ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Ունի առանձին ճաշարանի բաժին. թապլտօթ ճաշ՝ 60 Ս. Դ. ընթրիք՝ 70 Ս. Դ. ճաշի պաշտօնական տարեկան 1250 Ս. Դ. ընթրիքի պաշտօնական 1500 Ս. Դ. ճաշ եւ ընթրիք ամսական 2500 Ս. Դ.

Ս. Հ. ընդարձակ թատրոնի սրահ մը՝ լուսազարդուած ելեկտրական
...ձու կը տրուի ներկայացումներու,
...րու ...ոյլնի համար
...ն ...անմրցելի հաստատութեան բոլոր
...րա ...ապար հայեր են:

ՄԷԶՕՆ ՊԼԱՆՇ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(10 ԱՂԸՆԻԻ ՎԷՅԿԱՆ, ՊԱՊ-ԻԴՐԻՍ, ՊԷՅՐՈՒԹ)

Կ'ստանձնէ պատրաստութիւնը ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, ինչպէս նաև ծածկոցներ, անձեռոցներ, մահճակալի ծածկոցներ, վարագոյրներ, կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջազգեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնագործուած թաշկինակներ եայլն եայլն։

Ապսպրանք կ'ընդունինք Սուրիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն։

ՏՈՔԹ. Ա. ԳՕՆԷԱԼԵԱՆ,

ՎԿԱՅԵԱԼ ԺԸՆԷՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Աչքի, ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդուն. ժամեր 9—12,30, 3—5,30, Կուռօ փողոց։

ՏՕՔԹ. Յ. ԵՂԻՍԷԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Փոխադրուած ըլլալով Վէյկան փողոց, Պէլէտիի մեծ շէնքին արեւելեան կողմը, մզկիթին հիւսիս դիմաց, բարեխղճօրէն կը դարմանէ ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ:

Ընդունելութեան պահեր ամէն օր եւ ամէն ժամ։

GRASHAM

LIFE ASSURANCE SOC. LIMITED

Ապահովագրուեցէք Անգլիական հանրածանօթ կրեշամ ընկերութեան, եթէ կուզէք ապահովել Ձեր և Ձեր ընտանիքին ապագան։

Դիմել՝

Մ. Յ. Պօղոսեանին

Պ. Ֆիլիփ Տէրունեանի վաճառատունը

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

- Ապէլ -

Կը պատրաստէ մեծ խնամքով նորաձեւ լոյսերով գեղարուեստական հարազատ լուսանկարներ մեծադիր նկարներ եւ ֆարթ փոսթալներ

Արուեստը իւրացուցած է Փարիզի մեծագոյն արուեստանոցին մէջ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

Դիմել ծովեզերք Ջէյթունի փողոց

(9 avenue des Français)

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ներքին և վէներական հիւանդութեանց

Խղճամիտ, արագ և արմատական դարմանում

ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ, ԺԱՄԸ 8-12 և 2-6

Կիրակի եւ տօնական օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ

Դարմանատուն՝

ԺՈՐԺ ՀԱՅԷՔ ՓՈՂՈՑ

ՆԵՂ ԿՕՇԻԿ ՄԻ ՀԱԳՆԻՔ

Միլանոյի մէջ. կոմսուհի Մարիա Պօսսի Ֆէտրիկոթթի, ոտքերուն սիրուն ձև մը տալու համար զոյգ մը նեղ կօշիկներ գնեց։ Մէկ օր միայն կրցաւ պտտցնել իր նրբաձև ոտքերը։ Իրիկունը կը տեսնէ որ աջ ոտքին վրայ կօշիկը վէրք մը շինած է։ Առտուն կզգայ որ տաքութիւն ունի և իրիկունը կը մեռնի վարակուած ըլլալով միքրոպային հիւանդութենէ մը:

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԴԵՂԻՆ ԵՐԳԵՐ

Բանաստեղծութիւնը 40 էջ.

Հեղինակ՝ Վարուժնակ

Հրատ. Տպարան «Արարատ» Հալէպ

Ստանալու համար դիմել՝

Հալէպ.— Տպարան «Արարատ»

Դամասկոս.— Պ. Մ. Տէր Ստեփանեանի

Պէյրութ.— «Կրթասիրաց»ի խմբագրութեան։

"ՈՐԲԱՇԽԱՐՀԻ ԱՍՏՂԸ,,

Ամսաթերթ

ՄԵՐՁ. ԱՐԵՒ. ՈՐԲ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.

Բաժանորդագրութեան պայմանները

Պէյրութի համար,	50 Ս. Դ.
Սուրիոյ »	60 » »
Արտասահման	16 Ֆր.
Միացեալ Նահանգներ 80 Սենթ.	

Հասցէ՝

Red. "Vorpashkhari Astgh,,
B. P. No 245
Beyrouth.
Liban.

Բաժանորդագրուեցէ՛ք, եթէ կուզէք քաջալերել հայ Որբը։

ՍՊԱՍՈՒՀԻ ԿՈՒԶՈՒԻ

Նպաստաւոր պայմաններով սպասուհի մը կ'ուզուի, փափաքողներ թող դիմեն Ազգ. Վարժարանի տեսչութեան։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
31 ՄԱՅԻՍ 1927

Եգիպտ. ոսկի ս. դ.	637
Սթերլին	618
Տոլար	127
Օսմ. հնչ. ոսկի	557
Ֆրանս. » »	484
Անգլ. » »	617
Թրքական թղթ.	67,5
» » Պ. Օ.	113
» Արծաթ մեճիտ	52
Սուրիական ոսկեդրամ	18
Գր. Յօնս. 1886 ս. դոմ.	30,00
» 1903 »	17,60
» 1911 »	15,15

Սէֆէրեան եղբարք

Թելեֆոն 1—38

Արտօնատէր՝

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԷԱԼԵԱՆ